

VÁŽENÍ A MILÍ ČTENÁŘI

Doputovali jsme společně k listopadu, k měsíci, v němž více než kdy jindy myslíme na svoje blízké, kteří „již nejsou mezi námi“. Téměř všechna náboženství mají období v průběhu roku, kdy více než kdykoliv jindy vzpomínají na svoje zemřelé. V křesťanské tradici, která v našich podmínkách navázala na tradici keltskou a slovanskou, je tímto „dušičkovým časem“ podzim, v katolickém kalendáři je první listopad svátek Všech svatých a druhého dne Vzpomínka na věrné zemřelé. Občanský kalendář se přizpůsobil těmto zvyklostem a již v polovině října můžeme vidět v obchodech a na stáncích s květinami typickou podzimně hřbitovní výzdobu.

Pokud se týká „věrnosti zemřelých“ ponechme toto k úvaze jiným. Domnívám se, že nám by mělo jít o věrnost živých a neměli bychom proto zapomínat na vděčnost – krásnou vlastnost, kterou má člověk a zvláště unitář projevovat rád a stále všem, kteří nás nějakým způsobem oslovili, inspirovali, něčím nadchli nebo nám byli příkladem, pomohli nám radou, slovem nebo činem, ať již jsou tito lidé přítomní nebo již tomuto světu vzdálení. Z tohoto důvodu vzpomínáme na každém našem shromáždění při zapalování kalicha vděčně na ty, kteří nás svými životy a názory inspirovali. Byla jich v naší Unitárii celá dlouhá řada, tak dlouhá, že kdybychom je chtěli jen všechny vyjmenovat, protáhl by se tento malý úvodník na obsáhlý článek a ještě bychom mohli opomenout uvést některou milou a zajímavou osobnost, někoho, kdo by si naše opomenutí jistě nezasloužil.

S přáním dobra a klidu v čase rozjímání a setkání s vnitřním světem přeje

Jarmila Plotěná

A sotva dýcháš, abys neodfoukl verš,
který před ránem na stavu z mlhy tkáš.
Se slovem listopad si tiše pohráváš,
Čas zavíjí se do sebe jak had, jen svíci duše vidíš
ve tmě plát.

PROSLOV JEHO SVATOSTI DALAJLÁMY

NA KONFERENCI FORUM 2000- Praha 3. – 7. 9. 1997

Dnešní svět od nás vyžaduje, abychom přijali jednotu lidstva. V minulosti si izolované komunity mohly dovolit o sobě navzájem myslet jsou v podstatě oddělené. Některé existovaly v naprosté izolaci. Ale v dnešní době, ať se v jedné oblasti stane cokoli, nakonec to ovlivní mnohé jiné oblasti. Vlastní zájem v kontextu naší nové vzájemné závislosti jasně znamená, že je nutno brát v úvahu zájmy ostatních.

Mnohé světové problémy a konflikty povstávají ze skutečnosti, že jsme ztratili ze zřetele základní lidství, které nás svazuje do lidské rodiny. Máme tendenci zapomínat, že přes rozmanitost ras, náboženství, ideologie atd. si jsou lidé rovni ve své základní touze po míru a štěstí.

Téměř každý z nás dostává první lekce mírumilovného života od matky, protože potřeba lásky spočívá v samotném základě lidské existence. Od nejranějších stádií našeho růstu jsme naprosto závislí na péči naší matky a je pro nás velice důležité, aby vyjadřovala svou lásku. Nedostává-li se dětem patřičné náklonnosti, později v životě pro ně často bude obtížné milovat ostatní. Život plný míru znamená důvěřovat těm, na kterých závisíme, a pečovat o ty, kteří jsou závislí na nás. Většina z nás získává své první zkušenosti obou těchto kvalit v dětství.

Věříme, že pravým účelem života je být šťastný. Ze samotného jádra našeho bytí toužíme po uspokojení. Svou vlastní omezenou zkušeností jsem zjistil, že čím více se staráme o štěstí ostatních, tím větší máme pocit pohody. Pěstujeme-li blízké, srdečné pocity k ostatním, automaticky se mysl zklidní. Pomáhá nám to zbavit se jakýchkoli strachů a nejistot, které můžeme mít, a dodává nám to sílu vyrovnat se s jakýmkoli překážkami, se kterými se setkáváme. Je to hlavním zdrojem úspěchu v životě. Vzhledem k tomu, že nejsme pouze materiální bytosti, je chybou vkládat všechny naše naděje na štěstí pouze do vnějšího rozvoje. Klíčem je rozvoj vnitřního míru.

Činy a události silně závisí na motivaci. Z mého buddhistického pohledu vznikají všechny věci v mysli. Rozvineme-li si dobré srdce, pak bez ohledu na to, je-li oblastí našeho zaměření věda, zemědělství nebo politika, bude výsledek prospěšnější, protože právě motivace je tak důležitá. Při správné motivaci mohou tyto aktivity lidstvu pomoci; bez ní budou směřovat opačně. Proto je pro lidstvo tak důležité soucítící myšlení. Přestože je těžké vyvolat vnitřní změnu, která tento soucit přinese, naprosto stojí zato se o to pokusit.

Uznáte-li, že všechny bytosti si jsou rovny, stejně jako vy touží po štěstí a stejně jako vy mají právo štěstí získat, automaticky k nim pocítíte empatii a blízkost. Rozvinete si k ostatním pocit zodpovědnosti: přání pomáhat jim aktivně překonávat jejich problémy. Pravé soucítění není jen emocionální reakcí, ale pevným závazkem založeným na rozumu. Proto se skutečný soucítící postoj k ostatním nezmění dokonce ani tehdy, když se chovají negativně.

Věřím, že si musíme vědomě rozvíjet větší smysl univerzální zodpovědnosti. Musíme se naučit, jak pracovat nejen pro své vlastní individuální já, rodinu nebo národ, ale k prospěchu všeho lidstva. Univerzální zodpovědnost je nejlepším základem jak pro naše osobní štěstí, tak pro světový mír, pro spravedlivé využití našich přírodních zdrojů a řádnou péči o životní prostředí v zájmu budoucích generací. Mé vlastní myšlenky se stále ještě rozvíjejí, ale o některé z nich bych se chtěl s vámi podělit.

Věřím, že je důležité přehodnotit práva a zodpovědnost jedinců, národů a států ve vztahu k sobě navzájem a k planetě jako celku. To má přímý vztah k lidským právům. Protože se velmi často stává, že právě nejnadanější, nejoddanější a nejtvůřivější členové naší společnosti se stávají obětí zneužívání lidských práv, že narušování lidských práv brání politickému, sociálnímu, kulturnímu a ekonomickému rozvoji společnosti. Proto je v dnešním zmenšujícím se světě důležité přijmout všeobecně zavazující standardy lidských práv. Úcta k základním lidským právům by neměla zůstat jen nějakým ideálem, ale nepostradatelným základem pro každou lidskou společnost. Ale když požadujeme svá práva a svobody, kterých si tak ceníme, měli bychom si také být vědomi své zodpovědnosti. Jestliže uznáváme, že ostatní mají stejné právo na mír a štěstí jako my, nemáme zodpovědnost pomáhat těm, kteří to potřebují?

Předpokladem pro každou diskusi o lidských právech je atmosféra míru ve společnosti jako celku. Nedávno jsme viděli, jak nově získaná svoboda, přestože velmi oslavovaná, byla příčinou ekonomických potíží a rozpoutala dlouho skryté etnické a náboženské napětí, které obsahuje zárodky nového cyklu konfliktů. V kontextu naší nově vznikající globální komunity se všechny formy násilí, obzvláště válka, staly naprosto nepřijatelné jakožto prostředek urovnávání sporů. Proto je vhodné přemýšlet a diskutovat o tom, jak odvrátit další pohromy a jak neustále postupovat v mírumilovných a klidných změnách.

Přestože byla válka vždy součástí lidských dějin, v dávných dobách byli vítězové a poražení. Kdyby nyní mělo dojít k dalšímu globálnímu konfliktu, nebylo by v něm vůbec vítězů. Při vědomí tohoto nebezpečí se nyní podnikají kroky k likvidaci zbraní hromadného ničení. Nicméně v nestálém světě zůstává nebezpečí tak dlouho, dokud stále existuje i jen hrstka zbraní. Nukleární destrukce je okamžitá, naprostá a nevratná. Podobně jako naše zanedbávání a zneužívání přirozeného prostředí, má i ona potenciál ovlivnit práva nejen mnoha bezbranných lidí žijících nyní v různých částech světa, ale také příštích generací.

Co můžeme dělat, stojíme-li tváří v tvář výzvě, jak nastolit pravý světový mír a zachovat bohatou zemi? Krásná slova nestačí. Naším konečným cílem by měla být demilitarizace celé planety. Pokud by byla řádně naplánována a lidé by byli vychováni k tomu, aby pochopili její výhody, věřím, že by byla celkem možná. Máme-li ale mít důvěru k eliminaci fyzických zbraní, je nezbytné začít s jakýmsi vnitřním odzbrojením. Potřebujeme se pustit do obtížného úkolu rozvíjení lásky a soucítění uvnitř sebe. Soucítění je svou podstatou mírumilovné a jemné, ale je také velmi mocné. Mnozí je mohou opomíjet jako nepraktické a nerealistické, ale věřím, že praktikování soucítění je pravým zdrojem úspěchu. Je znakem opravdové vnitřní síly. K tomu, abychom soucitu dosáhli, se nemusíme stát nábožnými, ani nepotřebujeme jakoukoli ideologii. K tomu potřebujeme rozvíjet své základní lidské kvality.

Nakonec je lidstvo jedno a tato malá planeta je naším jediným domovem. Máme-li si opravdu jeden druhému pomáhat a chránit tento svůj domov, každý z nás potřebuje zakoušet intenzivní pocit soucítění a zodpovědnosti. Pouze tyto pocity mohou odstranit sobecké motivy, které působí, že se lidé navzájem klamou a zneužívají.

Žádný vládní systém není dokonalý, ale nejbližší k naší esenciální lidské přirozenosti je demokracie; je také jediným stabilním základem, na kterém lze budovat spravedlivou a svobodnou globální politickou strukturu. Je tedy v našem zájmu, aby ti z nás, kteří se už těší demokracii, aktivně podporovali právo každého učinit totéž. Všichni chceme žít dobře, ale to neznamena jen mít dobré jídlo, oblečení a přístřeší. To nestačí. Potřebujeme dobrou motivaci: soucítění bez dogmatismu, bez komplikované filozofie, potřebujeme pouze chápat, že ostatní jsou našimi lidskými bratry a sestrami, a respektovat jejich práva a lidskou důstojnost. To, že my, lidé, můžeme jeden druhému pomáhat, je jednou z našich jedinečných lidských schopností.

Uznáváme, že v politice a demokracii je potřebí pluralismu, přesto se zdá, že nad pluralitou víry a náboženství více váháme. Je dobré si připomenout, že ať už všechny významné náboženské tradice světa vznikly kdekoli, jsou si podobné tím, že mají potenciál člověku pomáhat žít v míru se sebou samým, navzájem s ostatními a s životním prostředím. Po celá staletí nacházely miliony jednotlivých věřících osobní klid mysli a útěchu v době utrpení ve své vlastní náboženské tradici. Je také zřejmé, že společnost všeobecně získala hodně prospěchu z náboženských tradic, pokud jde o inspiraci k zajištění sociální spravedlnosti a poskytování pomoci potřebným.

Lidské bytosti přirozeně mají rozmanité mentální dispozice a zájmy. Proto je nevyhnutelné, že různé náboženské tradice zdůrazňují různé filozofie a způsoby praktikování. Vzhledem k tomu, že podstatou našich rozmanitých náboženských tradic je dosažení našeho individuálního a kolektivního prospěchu, je vrcholně důležité, abychom mezi nimi aktivně udržovali harmonii a vzájemnou úctu. soustředěné úsilí za tímto účelem nejenže prospěje věřícím naší vlastní víry, ale vytvoří atmosféru míru ve společnosti jakožto celku.

V současném světě, jestliže bereme vážně svou věrnost základním principům rovnosti, které jak věřím, leží v jádru pojmu lidských práv a demokracie, nelze ignorovat dnešní ekonomickou nerovnost mezi Severem a Jihem. Nestačí pouze prohlásit, že se všechny lidské bytosti musejí těšit stejné důstojnosti. Musí se to projevit v činnosti. Zodpovídáme za to, že nalezneme způsoby, jak tento rozdíl zmenšit. Nebudeme-li schopni se do tohoto problému adekvátně pustit, nejen že nezmizí, ale rozjitří se, bude růst a v budoucnosti vyvolá další obtíže.

V tomto kontextu je dalším důležitým přelidněnost. Z mého buddhistického hlediska je život každé vnímající bytosti cenný, takže by bylo lépe, kdybychom nemuseli provádět kontrolu porodnosti vůbec. Ale v dnešní době čelíme situaci, kdy rostoucí počet lidí ohrožuje samotné přežití lidstva. Proto osobně cítím, že potřebujeme být pragmatičtí a přijmout opatření pro kontrolu porodnosti, abychom zajistili kvalitu dnešního života v rozvojových zemích a ochránili kvalitu života pro budoucí generace. Samozřejmě jako buddhistický mnich dávám přednost nenásilným formám kontroly porodnosti.

Další otázkou, která je drahá mé vizi budoucnosti, je odzbrojení. A k němu může dojít jen v kontextu nových politických a ekonomických vztahů. Každý chce mír. Potřebujeme ale skutečný mír, který je založený na vzájemné důvěře a uvědomění, že jako bratři a sestry musíme všichni žít společně, aniž bychom se snažili se navzájem ničit. Dokonce i když jeden národ nebo komunita nemají rádi jiný národ či komunitu, nemají jinou alternativu, než je život pospolu. A za těchto okolností je mnohem lépe žít pospolu šťastně.

K dosažení globální demilitarizace by naším prvním krokem mělo být naprosté odstranění všech nukleárních, biologických a chemických zbraní. Druhým krokem by měla být eliminace všech útočných zbraní. A třetím krokem by mělo být zrušení všech národních obranných sil. K ochraně a zabezpečení lidstva před budoucí agresí můžeme vytvořit mezinárodní síly, ke kterým by přispěly všechny členské státy.

Musíme také zastavit otřesný mezinárodní obchod se zbraněmi. V dnešní době se za zbraně utrácí tolik peněz, místo toho aby se nakrmili lidé a uspokojily se jejich základní lidské potřeby a potřeby životního prostředí. Je tragédií, že v tolika zemích světa je dostatek pušek a kulek, ale je tam vážný nedostatek potravy. Za takových podmínek jsou statisíce nevinných lidí, z toho mnoho dětí zmrzačeno nebo umírají. Věřím, že je naléhavě potřebné s větší zodpovědností volit priority při vytváření pracovních míst, výrobě zboží a jeho prodeji v zahraničí.

Děsivá část skromných zdrojů promrhaných na vojenský rozvoj nejen brání odstranění chudoby, negramotnosti a nemoci, ale také vyžaduje oběť vzácné lidské inteligence našich vědců. Proč by se mělo jejich talentem takto plýtvat, když by ho bylo možno použít pro pozitivní globální rozvoj? Naše planeta je obdařena rozsáhlým přírodním bohatstvím. Jestliže ho budeme užívat moudře, začneme s odstraňováním militarismu a války, bude moci každá lidská bytost žít zdravě a v blahobytu.

Podobně jsou problémy chudoby, přelidnění a ničení životního prostředí, které dnes hrozí globální komunitě, problémy, které musíme řešit společně. Žádná samostatná komunita nebo národ nemůže očekávat, že je vyřeší sama. V dávných dobách byla každá vesnice více méně samostatná a nezávislá. Neexistovala ani potřeba, ani neexistovalo žádné očekávání spolupráce s ostatními mimo vesnici. Přežili jste tím, že jste si vše dělali sami. Dnes se situace naprosto změnila. Je velmi zastaralé myslet pouze v termínech mého národa nebo mé země, ani nemluvě o mé vesnici. Proto opakuji, že pravým klíčem k překonání našich problémů je univerzální zodpovědnost.

Dnešní problémy militarizace, rozvoje, ekologie, populace a neustálé hledání nových zdrojů energie a surovin vyžaduje něco víc než činnosti postupující jen kousek po kousku a krátkodobé řešení problémů. Moderní vědecký rozvoj do určité míry pomohl řešit problémy lidstva. Avšak pro řešení těchto globálních otázek je zapotřebí pěstovat nejen racionální mysl, ale také ostatní pozoruhodné schopnosti lidského ducha: sílu lásky, soucítění a solidaritu.

Nezbytnou podmínkou pro zodpovědný život a jednání je nový způsob myšlení. Jestliže budeme nadále udržovat překonané hodnoty a víry, roztržštění vědomí a duch egoismu, podržíme si zastaralé cíle chování. Takový přístup velkého počtu lidí by zabránil

celkovému přechodu k vzájemné na sobě závislé, mírové a spolupracující globální společnosti.

Jestliže se ohlédneme zpět na rozvoj ve 20. století, bylo používání násilí při řešení rozdílů a konfliktů nejničivější příčinou lidského utrpení, deprivace lidské důstojnosti, svobody a míru. Určitým způsobem lze 20. století nazývat stoletím válek a krveprolití. Před námi tedy leží výzva utvořit z dalšího století, století dialogu a mírové spolupráce.

V lidské společnosti budou vždy existovat rozdíly názorů a zájmů. Dnešní realitou ale je, že všichni jsme na sobě vzájemně závislí a musíme na této malé planetě koexistovat. Proto je dialog jediným rozumným a inteligentním způsobem, jak řešit rozdíly a střety zájmů, ať už mezi jednotlivci nebo národy. Pro budoucnost lidstva je tedy důležitým úkolem mezinárodní společnosti podpora kultury dialogu a nenásilí. Nestačí, aby vlády schvalovaly princip nenásilí nebo si ho vážily, a přitom se nevěnovaly vhodné činnosti na jeho podporu.

Je také přirozené, že při sledování svých cílů budeme muset čelit překážkám. Pokud ale zůstaneme pasivní, nevynaložíme žádné úsilí k řešení problémů, se kterými se budeme setkávat, vzniknou konflikty a překážky porostou. Transformace těchto překážek na příležitost k pozitivnímu růstu je výzvou pro naši lidskou vynalézavost. Abychom toho dosáhli, je zapotřebí trpělivosti, soucítění a použití naší inteligence.

František Halas:

Životem umřít

(výbor z veršů), Československý spisovatel, Praha, 1989, s. 174.

Čtete si Balady. Vyšlo 1908. Holanovi byly tři roky a mně sedm let. Celou tu knížku mi tady nahlas Holan čte, a to není nadsázka, jako by mě kolébala maminka... Jsme často všelijací, ale tomu můžeme a nemusíme rozumět. Věřím na věčnost a věřím, že tato chvíle pro její úžas a krásu nemůže nebýt. Už teď letí a věřím, že je hvězda, kde se bude opakovat a kde Vy budete při tom. Jak jsou malé revoluce a jak je malé vše před krásou, která je tolik jemná, že projde vším bez poranění a bude žít věčně nad naším hrobem a nad naší smrtí. Nějaký květ a nějaké zvíře ponese nás příště v sobě a za milión let se shledáme. Já tomu věřím

čím dál víc. Ty Balady, to je slib, který se nezpronevěřil, to je úmluva, na kterou nemá svět moci. Urodila se v zamýšlení POEZIE a tato paní nás nezradí.

Franc

(J. Mahenovi, 1932)

Při krátké návštěvě PhDr. Karla Wenera v brněnské Unitárii jsme od něj obdrželi dva opravdu pozoruhodné příspěvky – předcházející text a pak báseň Život věčný od K. H. Borovského.

PŘEDCHŮDCI UNITÁŘŮ V ČECHÁCH

-

Stará husitská vytrvalost v poznané pravdě, jež se neleká ani mučednická smrti, září z plamenů hranice, na níž blíže Horské brány v Praze zahynuly dvě vyznavačky starého učení bratrského, Klára a Marta. Byly to stoupenkyně Malé stránky, oné skupiny Jednoty, jež setrvala na původním učení, v němž viděla zosobnění křesťanského ideálu.

V čele Malé stránky byl zprvu Amos, po němž se nazývali Amosenci, potom nožič Jan Kalenec, jenž se stal roku 1522 hlavou této malé církve. Roku 1524 byl se znamením vypáleným na obličejích vymrskán z Prahy. Pro jeho stoupence nastala doba krutých zkoušek.

Obětí perzekuce, jež za vlády staroutravistického purkmistra Paška stihla v letech 1526 a 1527 malou obec tichých náboženských horlivců a vytrvalců, byly též dvě ženy – Klára a Marta. O vánocích roku 1526 chodili kněží vládnoucí strany pod obojí dům od domu a vynucovali zpověď. Tomu ovšem nemohli stoupeni Malé stránky vyhovět, neboť v názoru na svátost oltářní se hlásili k táborské nauce.

Na Zbirohu u svaté Kateřiny se nátlaku vzepřela šedesátiletá majitelka domu Klára se svým nájemníkem a souvěrcem Mikulášem Vřetenářem. Udavačem byl farář od sv. Štěpána Většího, jenž je „prodal Pražanom, utrživ za ně jeden stříbrný, z oněch třiceti stříbrných, za které Jidáš prodal Mistra svého“.

Ani těžké městské vězení, trvající skoro rok a spojené s výslechy nezlomilo staré náboženské nadšence. Marně na nich jejich soudci žádali, aby se odřekli bludů, které

nikdy nevyznávali. Utrpení je nezlomilo, naopak. Při dalším hádání mluvili podle svědectví kronikáře Bartoše Písaře: „mnohem víc před nimi při přítomnosti administrátora o víře i otevřeněji než prve, hádající se s nimi a majíce před sebou zákon boží, že jest bylo s podivením do těch prostých lidí, a na žádné pohružky o smrti nic nedbali... A když jich ti kněží nikterak nemohli přemoci, odsoudili je s dopuštěním Pražanuov na smrt a na oheň.“

Údělem byla Kláře i Mikuláši mučednická koruna. Avšak dříve než ji stařena a stařec dosáhli, dali svou pevností příklad. Rytíř pan Hynek Perknovský z Turnova se přihlásil k jejich víře a veřejně (tuto) vyznal. Vysloužil si dvouletý žalář, z něhož stěží unikl. Marta z Poříčí od sv. Klimenta, jež povzbuzovala odsouzence jdoucí na popravu, měla je za rok taktéž následovat na hranici.

Středověk neznal slitování. Odsouzenci museli vypít kalich utrpení až do dna. Když vázali na hranici starého Mikuláše, posilňovala ho Klára. Mikuláš ji napomínal k modlitbě, ona však odpověděla, že se nemůže modlit, poněvadž jí kat vylomil obě ruce. Zato však že ve svém srdci se modlit nepřestává. V posledním okamžiku Mikuláš zpíval žalmy a Klára se tiše (v duchu) modlila. Zahynuli oba v plamenech na hranici knih, z nichž za živa čerpali svou posilu.

Stejným duchem stálosti a statečnosti v utrpení, jaký projeví Klára a Mikuláš Vřetenář, je naplněno i mučednictví té, která je posilovala – Marty z Poříče. I ona je jako husitské ženy z lidu známa v dějinách sotva jménem. Byla však jak nás chudé prameny přesvědčují, zběhlá v Písmu i výmluvná v polemice. Marta strávila ve vězení padesát neděl. V den sv. Barbory roku 1527 byla katem svázána a vyvedena ze šatlavy, aby byla upálena. Biřic vyvolával, že se rouhala svátostem, že nevěří v tělo boží, že se od Jana Kalence nechala podruhé pokřtít a z tohoto korbele (ukazoval jej lidem) přijímala. Ona se tomu hned opřela a vyložila okolostojícímu lidu své náboženské přesvědčení. A končila: „A nevěř každý dobrý těm kněžím, neb jsou pokrytci.“ Rovněž odmítla klanět se před obrazy cestou na popraviště, ale obrátila se k nebi, vyznávajíc, že tam jest Bůh. „A na té cestě šla vesele a zbožně, ustavičně se modlíc k Bohu, beze všeho stýskání, až do poslední hodiny. A tak jest konec svůj vzala a svůj život ohněm na hranici vyčistila.“ Spolu s ní spálil kat i dřevěný kalich, z něhož někdy Kalenec po domech podával chléb a víno a z něhož také Marta čerpala svou duchovní posilu.

Ze života obou žen neznáme nic jiného než jejich hrdinnou stálost ve víře a jejich konec. Vysloužily si také svou neohroženou stálostí čestné místo v Komenského „Historii o těžkých protivenstvích...“.

Z knihy Anny Císařové – Kolářové „Královny a kněžny české“ z kapitoly nazvané „Dvě starobratrské mučednice Klára a Marta“ vybral M. M.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ

ŽIVOT VĚČNÝ

(Z CYKLU O POSLEDNÍCH VĚCECH ČLOVĚKA)

NIC SE NETRAP DUŠE MÁ,
ŽE JE ŽIVOT KRÁTKÝ,
NEPÁTREJ, CO BŮH TI DÁ
ZA HROBSKÝMI VRÁTKY.

BEZKONEČNÝ SVĚTA KRUH
TOČÍ SE VŽDY VŘELE,
NESMRTELNÝ JE TVŮJ DUCH
VE SMRTELNÉM TĚLE.

CO LID SMRTÍ JMENUJE,
NENÍ JEŠTĚ KONEC,
UMÍRÁČEK JENOM JE
DIVADELNÍ ZVONEC.

ON TO JENOM ZNAMENÁ,
KDE JSOU AKTŮ MEZE,
KDY VYSTOUPÍ OPONA,
KDY SE DOLŮ SVEZE.

PO AKTU SE VŽDY NASPĚCH
HERCI JEN PŘESTROJÍ,
ALE AKTŮ VĚČNÝ BĚH
NIKDY NEUSTOJÍ.

JAK POZNÁME, ŽE JE DEN?

Zúčastnila jsem se konference o antisemitismu a současných projevech rasismu, o jejímž konání jsem se dověděla telefonicky téměř ze dne na den. Nevěděla jsem tedy kdo bude hostitelem, až ráno 8. října jsem zjistila, že konferenci pořádají křesťané ze Slova života. Čekala jsem spíš projevy s náboženským obsahem typickým pro tuto křesťanskou církev. Místo toho jsem byla překvapena věcnými referáty, přátelským ovzduším a pěkným prostředím, v němž konference probíhala. Bezvadný průběh celodenní akce s náročnou tematikou a reprezentativní účastí zahraničních a domácích hostů byl výsledkem pečlivé přípravy a obětavé práce mnoha nadšených členů pořadatelské církve. Spolupráce a radost ze společného díla, nikoliv snadného, vytvářela tvůrčí atmosféru.

S příjemným prostředím kontrastoval obsah vystoupení jednotlivých řečníků, kteří uváděli otravné příklady rasismu, antisemitismu a xenofobií v historii a zvláště v současnosti. Společným rysem všech vystoupení byla snaha hodnotit projevy xenofobií rasových, národnostních a náboženských objektivně, nezevšeobecňovat a hledat skutečné příčiny negativního chování jednotlivců i skupin a nesvádět vinu paušálně na jediného viníka.

V dopoledním bloku v sále na Novobranské ulici jsme vyslechli příspěvek dr. Mojžíra Kalluse o historii vztahů křesťanů a Židů prakticky od počátku vzniku křesťanství až do současnosti: názory křesťanů se vyvíjely v průběhu staletí často protichůdně, dlouho se uplatňoval tzv. theologie náhrady, podle níž roli „Božího lidu“ přejali křesťané. Tato doktrína se stávala mnohdy východiskem pro antisemitismus (nebo přesněji pro antijudaismus). Holokaust byl mezníkem ve vývoji názoru v křesťanském světě. Ekumenické prohlášení z r. 1948, 2. vatikánský koncil a papežská encyklika *Nostrae aetate* prohlašují antisemitismus za nepřijatelný pro křesťana. V současné době však vedle tohoto vývoje existuje paradoxní názor u křesťanských církví na Blízkém východě, dle něhož Židé jako oběti fašismu sice vzbuzují soucit, ale v určitých oblastech jsou chápáni jako utlačovatelé Palestinského lidu, proti nimž má křesťan všemi prostředky bojovat. Okolo tohoto názoru se snadno vytvářejí mýty, které většinou navazují na kořeny antisemitismu.

Složitostí situace ve světovém kontextu se zabývaly další příspěvky. Shodně bylo konstatováno, že v každé zemi na světě existuje v nějaké (třeba i skryté formě) nějaký druh rasové nesnášenlivosti a nespravedlnosti skupin nebo jednotlivců. Demokratické státy dávají přes veškeré své problémy jistou záruku v boji proti různým formám rasismu. Nejdůležitější roli při tom hraje prevence – výchova proti jakékoliv formě rasismu a utlačování národnostních nebo jiných menšin ve světě. Nejhorší situace nastává, jestliže některá forma rasismu je tolerována nebo dokonce podporována na státní úrovni a státním tiskem.

Host konference dr. Shimon Samuels z centra Shimona Wiessenthala – centra prevence, studia a potírání forem genocidy uvedl, že státní tisk v arabském světě vykresluje Izrael

jako skutečného démona, fakta Holokaustu jsou zde popírána a šíří se staré pověry o Židech připomínající středověk. Ve svém obsáhlém referátu nás seznámil s otřesným svědectvím internetových stránek s rasistickým obsahem, propagujících terorismus. V r. 1995 centrum Shimona Wiessenthala zaznamenalo pouze jednu stránku s extremistickými názory, dnes je jich přes čtyři tisíce v různých jazycích. Shlédli jsme stránky oslavující sebevražedné teroristické činy mladých lidí a žen. Jiné programy jsou určeny dětem, existuje hra na sebevražedného teroristu, jejíž autor tvrdí, že nemá nic proti nějakému národu nebo státu, že „má jen prostě rád hry“. Je zřetelné, kdo je skutečnou obětí této hry. Je jí každé dítě, které má k této hře přístup.

Odpolední program konference pokračoval v Bakalově sále brněnského Bílého domu. Na nesmírnou složitost jevu zvaného terorismus a zároveň na nebezpečí zjednodušeného chápání současných událostí upozornil Velvyslanec státu Izrael pan Arthur Avnon. Vyprávěl příběh ze svého působení ve funkci Generálního konzula v Chicagu. Zde zažil teroristický útok. Celá americká komunita měla potřebu najít rychle viníka, proto byla obviněna arabská komunita. O několika dnů později probíhala v Chicagu vzpomínková akce na oběti Holokaustu. Artur Avnon jako Generální konzul měl možnost promluvit k tisícům lidí. Poprosil shromážděné, aby nikoho neobviňovali, aniž by měli zcela jasné důkazy. Nakonec se ukázalo, že útočníkem byl Američan, který patřil k organizaci, která měla v plánu teroristický útok uskutečnit. Na revanš arabská komunita obvinila Izrael jako organizátora tohoto útoku.

Černobílé a zjednodušené posuzování nám nepřinese odpovědi na závažné jevy současnosti: proč sebevražedné útoky, proč agresivita, proč např. útoky na buddhistické sochy a jiné a jiné negativní a tragické jevy. Jedná se o střet civilizací? Jsou důvodem „jen“ kulturní rozdíly nebo je příčina hlubší a závažnější, příčina tkvící v samotném člověku a jeho vnitřním boji neprávem vynesene na povrch a namířené navenek? Namířené navenek proti někomu nebo některým, proti něčemu nebo něčím a v konečném důsledku proti sobě samému? Jak zaznělo v jednom diskusním příspěvku: „Bitvu o přírodu, lidi, lepší svět si každý bojuje sám.“

Přátelství a spolupráce lidí, kteří si toto uvědomují je vlastně jedinou nadějí pro tento složitý svět, přičemž nejde dokonce ani o vedení ostré hranice mezi tzv. civilizovaným a necivilizovaným světem, mezi světem „moderním“ a „zaostalým“ nebo tzv. „světským“ a „duchovním“. Ostrůvky porozumění a tolerance jako jsou např. Muzeum lidské důstojnosti budované za současných podmínek v Jeruzalémě, jehož programem je brát vážně myšlenky judaismu, křesťanství a islámu, uzem tolerance v Los Angeles zabývají se monitorováním a prevencí extremistické činnosti všeho druhu jsou příkladem za mnohé.

Z konference jsme odcházeli otřeseni informacemi o násilí a xenofobiích, ale odnášeli jsme si příběh jako světélko ve tmě: „Ptal se rabín studentů kdy končí noc a začíná den. První student řekl, že když pozná fíkovník od olivovníku začíná den, druhý odpověděl, že noc končí, když rozezná ovci od kozy. Ne, řekl rabín, když potkáme bílou a černou ženu, boháče a chudého a nebudeme vidět rozdíl – začíná den.“

Jarmila Plotěná

Carl Gustav Jung:

OBRAZ ČLOVĚKA A OBRAZ BOHA

Přeložil Karel Plocek – Výbor z díla sv. IV. Brno, Nakladatelství T. Janečka 2001. Stran 506 – III.- Kč 400,-

Tento výstižný titul dali švýcarští vydavatelé Výboru z Jungova monumentálního díla třem nejdůležitějším pracem o psychologii náboženství, které svým významem nepochybně patří do kulturní pokladnice lidstva.

Psychologie a náboženství (s. 11 – 141)

Zatímco první německé vydání se nečte snadno, srozumitelnější je anglická mutace z r. 1937, kdy Jung své vysoce učené pojednání přepracoval pro americké studenty Yaleovy univerzity, kam byl pozván na tzv. Terry Lectures. Ve shodě s původním významem termínu „religio“ Jung chápe náboženství jako „pečlivé respektování a zachovávání určitých dynamických faktorů, jež jsou pojímány jako mocnosti: duchové, démoni, bohové, zákony, ideje a další faktory natolik smysluplné, aby věřící člověk je zbožně uctíval a miloval.“ Název numinózum, který razil R. Otto, mu plně vyhovuje.

Teologie sice spekuluje o nesmrtelné duši, ale má malé pochopení pro skutečnou lidskou psýché, které by hrozilo zatracení, nebýt milosti Boží. Jako lékař se přesvědčil, že komplexy, chorobné představy, jsou stejně ničivé jako maligní nádory pro fyzické tělo.

Vžil se mylný názor, že Jung vynalezl termín archetyp pro označení předvědomých, prapůvodních idejí. Avšak archetypus užíval už Cicero, Plinius a objevuje se v Corpus Hermeticum.

Pod záhlavím „Dogma a přirozené symboly“ se Jung zabývá numinózitou kvaternity, kdy k Trojici mužského charakteru nevědomí přičleňuje ženský prvek, Pannu chápanou jako matrix, lůno – Mater Dei. Jung to dokládá kazuistikou: ze 400 snů pacientů se kvaternita vyskytla 71 krát.

Třetí Terryho přednáška „Historie a psychologie přirozeného symbolu“ analyzuje numinózitu kruhu a jeho obohacené variace buddhistické mandaly, která vyvstává i během holotropního dýchání.

Víru a její úpadek Jung charakterizuje takto: „Zprvu žili bohové... na vrcholu zasněžených hor... Později se spojili v jednoho Boha, a pak se tento Bůh stal člověkem... i tento bohočlověk sestoupil ze svého trůnu a rozplynul se v obyčejném člověku. Jeho místo je prázdné. Moderní člověk trpí pýchou (hybris). Klamně si představuje, že obsáhle (celou) svou duši.“ (s. 112) Dospěl k absurdnímu sebeklamu, že rozum (intelekt) vyplňuje celou psýché. To je osudný omyl, protože „psýché je matkou, subjektem, ba i možností

samého vědomí“. Hranice vědomí přesahuje natolik, že ji lze srovnávat s ostrovem v oceánu.

Zatímco církve chápou Ježíše Krista jednak jako historickou osobnost, jednak jako věčně existující mystérium, Jung upřesňuje tuto podvojnost následovně: „Kristus žil konkrétní, osobní a jedinečný život, který má zároveň archetypický charakter.“ Vyloupnout z evangelií individuální život Jehošui zbavený mýtu je nemožné, protože už tam legenda a mýtus jsou spojeny v jediný celek (Gestalt), který právě vytváří smysl evangelií. „Kristus stále umírá, tak jako se stále rodí: psychický život archetypu je nadčasový.“ Není náhoda, že Zmrtvýchvstání spatřili jen nemnozí učedníci, vyžaduje to zralé poznání hodnoty.

Po staletí etablované křesťanství bojovalo s gnózí, která ve středověku znovu vyvstala v hávu alchymie. Zatvrzelým racionalistům Jung stroze odpovídá: „Náboženská zkušenost je absolutní, nelze o ní diskutovat. Je lhostejné, co si o ní myslí svět; ten, kdo ji má vlastní obrovský poklad něčeho, co se mu stalo zdrojem života, smyslu. Má pistis (víru a důvěru) a (pokoj) mír. Cožpak existuje nějaká lepší pravda o posledních věcech než ta, jež pomáhá člověku žít? To je důvod, proč si tak pečlivě všímáme symbolů, které vytváří nevědomí. Ony jsou to jediné, jež je s to přesvědčit kritického ducha moderního člověka.“ (s. 139)

Symbol proměny ve mši (s. 145 – 274)

„Mše je dosud živé mystérium, jehož počátky sahají do raně křesťanské doby.“ O tomto kulturně a duchovně tak důležitém jevu nevědí studenti filozofie a náboženství zhora nic a i lidé, označovaní jako inteligenti, mívají o mši jen mlhavou představu. V raném křesťanství konvertita po letech účasti na inicializačních obřadech byl připravován na svátek křtu a eucharistie (proměňování).

Jung napřed pojednává o novozákonních pramenech ke mši, pak popisuje rituál: obětování chleba, přípravu kalicha a jeho pozdvihování. následuje okuřování a průvodní smírné modlitby. Krása kultovního jednání je nutnou rekvizitou, řadový věřící „musí být mystériem uchvácen“.

Odpověď na Joba (s. 275 –425)

Tento text je k pochopení nejnáročnější. „Fyzičnost“ totiž není jediným kritériem pravdy, „existují i duševní pravdy, které fyzicky nelze vysvětlit, ani dokázat, ani popřít.“ (s. 276) Podobně je to s náboženskými výpověďmi. Jung končí pokorným a skromným vyznáním: „Ne jako učenec, obírající se Písmem svatým, ale jako laik a lékař, kterému bylo dovoleno nahlédnout hluboko do duševního života mnoha lidí.“

Ideologové marx-leninismu Junga živelně nenáviděli. Křivě ho vinili ze sympatií k nacismu a jeho dílo dali na index. U nás je popularizovali brněnský psychoterapeut Hugo Široký a u Apolináře tajně vysvěcený kněz P. Tomáš Halík, dnes předseda Křesťanské akademie.

PhDr. Boris Merhaut

PÍSEŇ O PROVINILÉ VODĚ

ZPÍVÁM TI ŘEKO
A HLAVNĚ TĚM, KTERÉ JSI NAVŠTÍVILA
V JEJICH DOMOVECH,
TEĎ JSI ZAS TICHÁ VE SVÝCH ZDECH,
SNÍŠ O SVÝCH DÁVNÝCH MEANDRECH.
TVÁŘÍŠ SE JAKO PROVINILÁ,
KTERÁ VŠAK TUŠÍ, ŽE JEJÍ VINA
V HLUBINÁCH DÁVNA DÁVNO DŘÍMÁ.
NA HLUBINY SE ZAPOMÍNÁ,
NA PŘÍRODU, KTERÁ VĚČNĚ ŽIVÁ
TAJEMSTVÍ DUCHA OČÍM ZAKRÝVÁ,
NENÍ TO, ŘEKO, TVOJE VINA.

Jarmila Plotěná

Dr. N. F. Čapek:

NÁLADA A JEJÍ VĚDOMÉ TVOŘENÍ

Duševní klid je znakem velkých duší. Nejpůsobivěji se projevuje v okamžicích, kdy ostatní zoufají.

Zdroje, ze kterých předkové čerpali klid vyschly nebo jsou znečištěny.

Pro chatrnou loďku větší bouře na moři znamená zkázu. Pro pevnou a dobře udržovanou loď je pouze zkouškou její síly.

-

ZÍSKÁVÁNÍ KOSMICKÉ ENERGIE Z POTRAVIN

Již více jak sto let je známo, že potraviny, které nebyly podrobeny tepelné úpravě navíc energii, která se vařením ztrácí. Prakticky se to využívalo v lázeňských zařízeních při různých léčebných kúrách. Po dobu několika týdnů se denně podávaly pouze 2 kg hroznového vína nebo zahradních jahod. Docházelo k vyléčení nemocí a chorob, které léta vzdorovaly běžné léčbě. V současné době se přešlo na podávání čerstvě připravených ovocných a zeleninových šťáv. Problémem se zabývala řada odborníků (M. Bircher – Benner, Kollath i náš Břetislav Kavka). Ze všech živočišných druhů na zeměkouli pouze člověk používá oheň k přípravě potravy.

Předpokládáme, že člověk je na zeměkouli 2,5 miliónů let a oheň začal používat teprve před 50 000 lety. Tedy pouze 2% ze své existence používá oheň. Někteří badatelé tvrdí, že od té doby začíná degenerace lidského rodu. Patnáct návštěv u lékaře ročně by tuto skutečnost jen potvrzovalo. Vše lze doložit zkušenostmi z německých koncentračních táborů během 2. světové války. Hlavním jídlem vězňů byla „polévka“ (Eintopf), ve které plavalo několik syrových brambor, kousky tuřinu, syrové řepy, případně mrkve. Vězni těžce pracovali v kamenolomech od rána do večera. Přežili šest i více let. Počítáme-li pouze kalorie, jednoduchými kupeckými počty snadno zjistíme, že teoreticky nemohli vůbec přežít. Je doloženo i to, že v případě tyfové epidemie zahynuli všichni němečtí strážci, ale pouze 30% vězňů.

Vše vysvětluje druhý termodynamický zákon – zákon o entropii. Ten stanoví, že při přeměně energie vyššího řádu v energii řádu nižšího, dochází k určité energetické ztrátě (např. nukleární energie se mění v zářivou, tepelnou, mechanickou). Úprava živin horkem je zbavuje vysokého biochemického náboje a dochází ke ztrátě energie.

Francouzský inženýr Simoneton začal s měřením záření pokrmů i osob a naměřené hodnoty označil jako radiovitalita. Vlnovou délku udává v Angströmech. Lidé vysílají záření kolem 6 500 Å. ovoce, zelenina, obilí, ořechy, slunečnicová semena aj. mají vlnovou délku kolem 9 000 Å. vařením radiace klesá až na nulu. Bakterie mají radiaci 3 000 – 6 000 Å, chceme-li je zničit, musíme mít vyšší radiaci. Tím lze vysvětlit některé na první pohled nepochopitelné věci, např. léčivé účinky včelího medu. Kromě různých cukrů obsahuje nepatrné množství vitamínů a minerálních látek. Protože při jeho zpracování nebývá překročena teplota 40°C, má med vysokou radiaci. Cukr zakoupený v obchodě má nulovou radiaci. homeopatické léky mají 4 000 – 8 000 Å. přestože neobsahují prakticky vůbec nic, jejich vysoká radiace skutečně léčí a lidé jsou s nimi spokojeni.

Pro změnu stravování máme spoustu receptů. Různá müsli, Kollathovu snídani z mletého obilí, zeleninové a ovocné saláty, šťávy, polévky z ovoce, mléčné koktejly a pěny s ovocem, studené omáčky, ovocné dřeně, tvaroh s ovocem nebo zeleninou aj. existují stovky různých kombinací. Cílem by měla být denní konzumace 1 kg zeleniny nebo ovoce. Pro začátek stačí 1 jablko nebo 1 mrkev denně. Ti odvážnější si mohou přidat do hotové polévky kyselé zelí nebo strouhaný syrový brambor. Drobné ovoce (černý rybíz)

uchováváme mimo sezónu v mrazničce. Vhodné je i sušení. Sušené potraviny po namáčení získávají zpět svou původní radiaci (meruňky, švestky, rozinky, křížaly).

Vše je v praxi vyzkoušeno. Máte-li vysokou radiaci, všechny chřipkové epidemie jdou mimo vás. Důležité je opustit vžité návyky, jiné cesty není.

Ing. Ladislav Kloud

KDO JE DOBRÝ?

Ježíš se bránil označení (oslovení) dobrý a jednoznačně se vyjádřil v tom smyslu, že tento přívlastek náleží pouze Bohu. Běžný člověk by byl tímto oslovením přinejmenším polichocen, ale spíše by se nadmul pýchou a sebevědomím. Ježíš ovšem naznačuje, že si nemůže přivlastňovat něco, co mu vlastně vůbec nenáleží. A také soud nad jinými ponechává na té nejvyšší instanci – Bohu nebo karmickém vyrovnání. Doplňte si podle svého. Soud neberme ve smyslu posledního soudu či pohnání před soud pro nějaký delikt, ale odsuzování někoho druhého proto, jak se chová, jak se projevuje, jak jedná, co preferuje, čemu věří, tedy jak přemýšlí, jak vidí svět.

Osobně pohlížím na Ježíše jako na učitele, promlouvajícího i přes propast věku. Nikoliv jako na mimořádnou bytost, ale jako na člověka, který mne v určitém směru předešel. A porovnávám k čemu mne nabádá v biblických textech a k čemu mne nabádají jiní učitelé. Třebas Ramana Mahariši nebo Lao 'c. Nenacházím zásadních rozdílů, snad jen že je to řečeno jinými slovy. Ovšem jóga a vůbec východní nauky nabízejí též metodiku a postupy a techniky jak se k sebezlepšení a etice a lásce dopracovat. To v bibli téměř není. Ježíš učedníkům předává jenom jednu modlitbu – Otčenáš, nad kterým je potřeba mnoho a mnoho přemýšlet, aby člověk dokázal vše dešifrovat, plně si uvědomil, přijal či akceptoval pro svůj život, tedy nikoliv jen mechanicky odříkával text této modlitby či meditace.

I v modlitbě Otčenáš je zmínka o odpuštění, a těch zmínek je v Novém zákoně celá řada. Stačí když si bibli otevřeme a začteme se, najdeme tam řadu veršů týkajících se právě odpouštění, řekl bych prostě přijímání těch lidiček kolem nás takoví jací momentálně jsou. Např.: Otec nechává slunce svítit na všechny bez rozdílu... a na jiném místě nabádá čtenáře, aby se ke všem choval obdobně jako Otec. Čili abychom někomu jinému nepodsouvali něco nepravdivého, abychom nepomlouvali, abychom ze sebe nedělali jediné spravedlivé.

V historii lidstva můžeme být mnohokrát svědky snahy vydělovat lidi do různých kategorií, i toho že odlišný názor je prostě nepřipustný. Stačí se podívat na různé církve, katolickou,

evangelickou nebo islám. Přitom všichni mluví o bratrství, lásce..., ale praxe je hodně odlišná. Někdy hodně krvavá. Nestačí se hlásit jen k určitému společenství. Člověk musí na sobě celý život pracovat. Ani ta nejlepší výchova nezajistí automaticky jednou provždy pevný charakter. Ani častá zpověď nezabezpečí ospravedlnění. Je jen málo těch, kteří hledají pravdu. Ne nějakou svou pravdu, třídní nebo jinou pravdu... Ale pravdu bez přívlastků. Nechci to psát přímo s velkým „P“. Zprofanovat se dá konec konců všechno. O to víc si musím vážit třeba Husa, který na sklonku svého života se přiznává k tomu, že na kněžskou dráhu se dal pro materiální zabezpečení, a až posléze si začal uvědomovat skrytou realitu života a hledat Pravdu, ne svou pravdu, ale Boží pravdu. A o tom také kázal, a tím se také stal nepohodlným.

Je fakt, že někdy se nelze vyhnout hodnocení toho druhého, ale přenechejme to škole a tam kde se skládají nějaké zkoušky, ale do vlastního života raději přijměme hledání, hledání něčeho dobrého, něčeho pozitivního na těch druhých a v duchu velkoryse přehlížejme to, co se nám na ostatních nezamlouvá a nelíbí. Stejně to, co se nám nezamlouvá na druhých, více vypovídá o nás samých. Zejména v rodinách a u těch nejbližších se chováme mnohdy zcela kontraproduktivně, když zesměšňováním, podceňováním či hecováním chceme dosáhnout u svých ratolestí předpokládaného či dokonce požadovaného výkonu.

Mysleme a mluvmě tedy o pozitivních věcech, ať už ve vztahu k sobě či ke svému okolí. Pak budeme potěšeni z toho, jak se naše myšlenky a slova naplňují a jak se svět kolem nás přeci jenom mění k lepšímu. Myslím si, že je to dokonce naše povinnost, že je to naše práce, práce pro celek, pro celou planetu.

Josef Hepp

PROJEKT NADACE KASTÁLIE

V románě *Das Glasperlen spiel* (Hra skleněných perel) Hermann Hesse popisuje mýtickou enklávu moudrých a o moudrost usilujících jako duchovní ohnisko, vysílající Pokoj a Mír na všechny světové strany profánního světa. Tato vize inspirovala řadu skupin, aby na rozbouřeném moři tržní sociální patologie vytvářely tzv. ostrůvky pozitivní deviace s komunitami, které nekladou na první místo zisk, experimentují se soběstačností a dobrovolnou skromností a kladou důraz na Frommovo BÝT spíše než MÍT. Nejznámější komunity tohoto typu jsou Findhorn na pobřeží západního Skotska, školící středisko na organické farmě Schumacher College v jižní Anglii, severoitalský Damanhur, Tamera v Portugalsku, ZEEG – Centrum pro experimentální kulturní design, Belzig v Braniborsku, ekologická farma Dvě labutě v Dánsku, atd. Mají vůbec tak rozmanitá společenství něco společného? Na rozdíl od stovek humanisticky či ekologicky orientovaných iniciativ

neztrácejí ze zřetele vertikální rozměr žití – napojení člověka na všepřonikající Základ, kterému různá náboženství a víry dávají různá jména.

Je málo ostatní víry tolerovat, lepší je vést s jejich vyznavači dialog, tak jak se děje na sněmech IARF – Mezinárodní asociace pro náboženskou svobodu. Jedinci jsou podle typologie C. G. Junga různí a podle svého založení inklinují k jedné ze čtyř základních spiritualit. Jsou to pouť k Jednotě a moudrosti (džnána márga). 2/ Cesta lásky, vroucí oddanosti k zvolené formě božství (Ježíš Kristus, Božská Matka, Ráma, Krišna, Manitou, atd.) – (bhakti márga). 3/ Cesta skutků (karma márga), kdy nesobecká, nezištná práce pro bližní se stává životním cílem, náplní života. 4/ Cesta harmonie, která za soupeřícími ideály a rozpory objevuje skrytou harmonii a mystickou SKUTEČNOST. Kastálie by tyto spirituality uznávala za legitimní a rovnocenné a učila své příznivce je respektovat. Neaspiruje stát se masovou organizací, protože dnešní konzumní společnosti tak jako např. Junák – Skaut nastavuje laťku vysoko. Věříme, že i v postkomunistické informační společnosti je možné se chovat k matce Zemi jako dobře vychované děti, tj. nejen od ní brát, ale též vděčně jí vracet. Nedupejme po něžné pokožce v okovaných botách, nýbrž po ní chodme bosí, lehce jako naši předkové kočovníci zanechávající jen otisky kopyt či jako sběrači – bušmeni bez stop lidské činnosti. Zároveň však zemi milujme a pečujme o ni jako naši zemědělské předkové. Neotravujeme ji agrochemikáliemi a dáváme přednost organicky, tj. bez chemie vypěstovaným produktům ekologického zemědělství.

Pro jedince smýkané krutou neviditelnou rukou trhu bude Kastálie sloužit jako retreat, místo regenerace a načerpání sil. Naučí se odstupu, budou imunizováni, aby odolali reklamním kampaním, které ze svéprávných občanů zákeřnými podprahovými triky vytváří pasivní, bezduché konzumenty.

Program bude strukturován tak, aby postupně vyhovoval návštěvníkům různého zaměření. Tak budou víkendy či týdenní pobyty, jejichž náplní bude mauna – mlčení a meditace podle trapisty Mertona či buddhismu. Jindy nositelem programu bude zahraniční expert po vzoru Schumacher College. Kurs hlubinné ekologie, tak jak jej zachytila režisérka Majka Šandová v dokumentárním filmu „Myslet jako strom“. Zelená ekonomie podle futuroložky Hazel Hendersonové „Budování světa, kde nikdo neprohrává“. Psychodrama, psychogymnastika a psychohry. Axiologie – nauka o hodnotách v teorii a praxi. Muzicírování. Hraní divadla.

Praktická výchova k soběstačnosti: šití, výroba hraček, knihvazačství, kartonáž, elektroopravy, výroba svíček. Jazykové kurzy – konverzace i zaměřené na ekologickou, náboženskou či filozofickou terminologii. Vaření. Hathajóga. Přeshraniční styky s členy podobně zaměřených neziskových organizací včetně cestujících po cyklistické stezce se zastávkami a noclehem v meditačním centru Peníkov u Českého Rudolfa, v komunitě pěstitelky léčivých bylin Jitky ve Světlíku na Šumavě, v čajovně v Prachaticích, v kolonii „pestrých a zelených“ u Volar a dalších sídel alternativců, kteří se k programu připojí.

Kastálie dá možnost soukromým setkáváním skupin žáků 14. dalažlámy i jiných buddhistických škol, žáků Saí Báby, Krišnamurtiho, Šrí Aurobinda a jiných guruů.

Záměrem Kastálie je stát se odrazovým můstkem nejen do Evropské unie, ale i mezi ty jedince, kteří rozšířili své vědomí na celý kosmos, aby termín „kosmopolita“ přestal být nadávkou jako v bolševické totalitě.

Do návrhu vkládám zkušenosti z víkendových akcí a letních táborů jógy na Budínku u Svatého Pole, kterým za totality prošlo několik set přátel jógy z celého Československa. Budínek jsme před deseti lety zlikvidovali, protože vzhledem ke stárnutí má žena Eliška již na provoz nestačila. Odmítám veškeré návrhy, abych v Kastálii fungoval jako „zelený opat“, protože direktivních rolí jsem se v životě nabažil. K rozjetí mohu dát impuls částečným hmotným zajištěním. Avšak program musíte vytvářet vy ze střední a mladé generace. Participovat chtějí skupiny z Prahy, Dobříše, Vamberka, Brna, Ostravska, jakož i jednotlivci z Německa, Švýcarska, USA a Velké Británie. Očekávám, že se ozvou i přátelé ze Slovenska. Má generace je na odchodu. Na vás záleží, co z Kastálie uděláte a zda ji předáte mladé generaci.

Pax et bonum!

P.S. Toto je 2. verze návrhu.

Zdeněk Vrška

Boris Merhaut

ředitel – manažer

facilitátor – zakladatel

Zveme k návštěvě, aby zájemci viděli, jak objekt vypadá dnes a znovu v půli roku 2003, kdy dostavba bude provedena.

O. S. KASTÁLIE

378 53 Strmilov

Horní Bolíkov 39

Tel.:384 490 424

-

STŘÍPKY ZRCADLA PRAVDY

Každý, kdo si uchová schopnost poznávat krásu, nebude nikdy starý.

FRANZ KAFKA

Být starý je nádherné, pokud jsme nezapomněli, co to znamená začínat.

MARTIN BUBER

Kdo našel sám sebe, ten již nemůže na tomto světě nic ztratit.

JEAN PAUL

Neznalost pravého zákona činí nás nešťastnými v tomto životě a učiní nás nešťastnými všude.

BUDDHISTICKÁ MOUDROST